AAA INFO Nr. 24 ● november ● 2018

AAA Info udgives af:

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere
Klubhuset – Dortheavej 39 – København NV

aaa@aktionsgruppen.dk
www.aktionsgruppen.dk

Redaktører: Janne Hansen og Anne Richter
Redaktionsgruppe: Medlemmer af AAA og SAA

Søsterorganisation i Århus:
SAA – Samarbejdet Arbejdere Akademikere
v. Kit Aastrup
Tlf. 8610 7232
kit.aastrup@get2net.dk
c/o 3F Transport Logistik og Byg
Sommersvej 5 – 8210 Århus V

Artikler kan mailes til AAA.
Udkommer ca. 3 gange årligt. Via AAA's hjemmeside og/eller i papirformat til medlemmer og abonnenter.

6 års tovtrækkeri mellem kranførere og arbejdsgivere

I 2012 beordrede direktøren på Aarhus Havn en arbejdsmiljørepræsentants telefon tømt for sms'er. Det skete som led i en faglig konflikt. Tømningen blev godkendt af formanden for havnebestyrelsen, borgmester Jakob Bundsgaard (S).

Redigeret af Anne Richter

På baggrund af sms'erne blev 3 kranførere bortvist i november 2012. To af dem var arbejdsmiljørepræsentanter.

De tre fyrede og 25 tilbageværende kranførere meldte borgmesteren og havnedirektøren til politiet for overtrædelse af straffelovens bestemmelser om brevhemmeligheden. Herefter fulgte flere års sager med Østjyllands politi, Statsadvokaten i Viborg og Datatilsynet, som til sidst gav kranførerne medhold i at aflytningen var ulovlig.

Den 18. september 2015 afsagde retten i Aarhus dom, og den tidligere havnedirektør, Bjarne Mathiesen, blev dømt for ulovligt at have læst sms'er på en af de fyredes telefon. Men året efter, i april 2016, blev Bjarne Mathiesen frifundet ved Vestre Landsret med dommerstemmerne 2-1.

Landsretten tog ikke stilling til spørgsmålet om lovlighed. De to dommere mente, at den fratrædelsesaftale der var indgået mellem de tre bortviste kranførere og Aarhus Havn betød, at havnen ikke efterfølgende ville blive mødt med nogen form for retssager.

Slutspil i SMS-sagen fra Aarhus Havn

Af Hans Brinkmann

Sidst i maj gik tæppet for sidste akt i SMS-sagen på Århus Havn, da retten i Aarhus behandlede de tre kranføreres sag mod borgmester Jacob Bundsgaard (S) og byrådsmedlem Gert Bjerregaard (V). Kranførerne ville have de to politikere dømt for injurier og ærekrænkende udtalelser.

Udtalelserne var faldet på et byrådsmøde, hvor byrådet skulle tage stilling til et forslag fra Enhedslisten om at genansætte de tre og udbetale en tort-erstatning samt en undskyldning for den "strafbare snagen i kranførernes SMS-korrespondance".

Borgmesteren er samtidig formand for havnebestyrelsen, og Gert Bjerregaard var medlem af samme, da de tre blev fyret. Borgmesteren havde godkendt, at de private SMS-ere blev gransket af havneledelsen.

Det er med andre ord den øverste chef for havnearbejderne, som på byrådsmødet giver sine tidligere medarbejdere følgende ord med på vejen:

- SMS-korrespondance på medarbejdernes telefoner viste, at man havde optrådt illoyalt over for den virksomhed, man var ansat på, og derudover havde mobbet kollegaer med henblik på at få dem til at sige op.

Og senere:

- Jeg synes det vil være et helt skævt signal at sende, hvis vi genansætter og ovenikøbet belønner medarbejdere, der ikke alene har optrådt illoyalt, men også har haft ambitioner, eller i hvert fald skrevet om, at mobbe kolleger for at få dem til at sige op.

Venstres Gert Bjerregaard gav den en tand mere:

- Vi ved også, at de tre kranførere har udøvet massiv mobning på deres arbejdsplads. Vi ved, at de har forhindret kolleger i at tage overarbejde, sagde han.

I det fire timer lange retsmøde oprullede kranførernes advokat, Bjarne Overmark bagtæppet for den faglige konflikt, som var den egentlige årsag. Samtidig kunne han fremlægge erklæringer underskrevet af samtlige kranførere, som afviste påstandene om mobning fra de tre.

Mobning fra ledelsen

Til overmål vidnede flere af de tidligere kolleger i retten, og afviste påstandene om mobning. Som en sagde: Hvis der var tale om mobning, så kom den fra ledelsen.

Den mest citerede og "inkriminerende" sms, som er blevet citeret utallige gange handler om en af kranførerne, som ifølge sms'en "skulle mobbes ud."

Den kranfører sms'en handlede om var også i vidneskranken, hvor han blev spurgt, om han var blevet moppet af de tre kolleger.

- Nej. Tværtimod. Min far døde i den periode, og især Kai har hjulpet mig meget med at tage nogle af mine vagter på grund af min fars sygdom. De har aldrig forsøgt at presse mig væk, svarede han.

Det fremgik af Bjarne Overmarks fremstilling, at der havde været tale om hård faglig konflikt, hvor havneledelsen både krævede lønnedgang og mere fleksibilitet. Et af våbnene handlede om pålagt overarbejde, som kranførerne afviste.

Konflikten fik kranførerne til at skrive et åbent brev til havnens kunder, hvor de gav deres version af konflikten. Det brev mente havneledelsen var illoyalt og indgik som begrundelse for fyringen af de tre.

Blev væk

Borgmesteren og byrådsmedlemmet blev væk fra retsmødet, og deres advokat forsøgte ikke på noget tidspunkt at sandsynliggøre, at de tre kranførere virkelig havde moppet deres kolleger. Han forsøgte heller ikke at rokke ved vidnernes forklaringer.

Og forklaringen på det noget tilbagelænede forsvar kom, da han fik ordet til procedure.

- Jeg vil gerne anerkende, at det har været en stor belastning for de involverede. Men i dag handler det om jura. Fra nu af er det jura, og der er ikke belæg i straffeloven for at straffe de to, indledte advokat Poul Gade sin forsvarsprocedure for de to anklagede.

Han argumenterede for, at de som politikere har en udstrakt ytringsfrihed, og at det at kalde nogen for illoyale og mobbere falder uden for straffeloven. Derfor skulle de to frifindes.

Og han fik medhold.

Retten fastslog, at "udtalelserne blev fremsat under et byrådsmøde som en del af et indlæg i en lokalpolitisk debat af offentlig interesse om forholdene for medarbejderne på Aarhus Havn. Uanset at ordene "mobning", "mobbe" og "illoyalitet" var anvendt, var der ikke tale om udtalelser af en sådan grovhed, at der forelå en retsstridig krænkelse af kranførernes ære, hvorfor der ikke var sket overtrædelse af straffelovens § 267, ligesom der ikke var grundlag for tort erstatning.

Fik sat fokus på problemet

Dommen ser ud til at sætte punktum for den seks år lange sag.

- Vi anker ikke dommen. Jeg har brugt seks år på den her sag, og nu skal jeg videre. Det koster at have principper, men det har været det værd. Det var en hård arbejdskamp. Vi ville ikke lægge os ned, og det gjorde vi heller ikke, siger Keld Sørensen, som er en af de tre.

Trods den offentlige brændemærkning som illoyale mobbere fra borgmesteren og det ledende Venstremedlem er alle tre i dag tilbage på havnen som kranførere i det private firma, som har overtaget arbejdet.

- Vi arbejder sammen – endda på de samme kraner. Så det er fint nok. Og nej, vi hverken mobber eller bliver mobbet af kollegerne, siger Keld Sørensen.

Men trods nederlaget i sagen, så har hele forløbet alligevel haft betydning, mener han.

- Vi har fået sat fokus på spørgsmålet om arbejdsgivernes muligheder for at læse private mails og SMS'er. Borgmesteren har jo bagefter sagt, at det "gør vi ikke mere," og i bagklogskabens lys erkendt, at det var en fejl. Han har fortrudt efter han blev opdaget, og har erkendt at det ikke skulle være sket, siger Keld Sørensen.

- Og så var det det hele værd, fordi vi fik sandheden frem i retssalen. Det har været hårdt at læse de mange kommentarer på de sociale medier, som har hængt os ud som mobbere. Folk har bare set overskrifterne og stemplet os, uden noget belæg for det. Det giver grund til at tænke sig om, hvad man skriver på de sociale medier, siger han.

- De sms'er var skrevet i vrede over en skruebrækker, og det var ikke meningen, at andre skulle se det. Men ledelsen brugte det i et forsøg på at knække kranførerne. Det var et forsøg på at skræmme kollegerne, men heldigvis lykkedes det ikke, siger Keld Sørensen.

Små sejre giver tro på en solidarisk udvej

Den strukturelle vold mod flygtninge og migranter er arbejderbevægelsens mest brændende spørgsmål og kampen for bedre arbejdsmiljø hænger sammen med det, var det overraskende budskab fra Laurent Vogel på EWHN konferencen i København

Af Hans Brinkmann

Laurent Vogel har arbejdet i den europæiske fagbevægelses tænketank, ETUI i snart 30 år. I sit oplæg satte han fokus på, hvad han anser for det mest afgørende spørgsmål, arbejderbevægelsen står over for: Den strukturelle vold mod flygtninge og migranter, som kommer til Europa. For ham er der en tæt sammenhæng mellem den vold og arbejderklassens muligheder for at forbedre vilkårene – også når det gælder arbejdsmiljøet.

- Det er umuligt at sige, hvad der kommer til at ske for arbejdsmiljøet i EU på kort sigt. For det er helt umuligt at forudse, hvad der sker i EU. Men det er farlige scenarier der tegner sig, Om det går så galt afhænger også af, hvad vi gør, understreger Laurent Vogel.

- Den strukturelle vold som staten møder flygtninge og migranter med ser vi i alle lande. Den danske smykkelov er selvfølgelig en skandale, men der sker lignende ting i alle lande. Mennesker dør hver dag i Middelhavet, og man vil bygge en mur ved det hav, som i mere end 1000 år har været et sted for udveksling. De, der overlever, sættes i fængsel, selvom man kalder det lejre. Et sådant niveau af strukturel vold betyder noget for arbejderklassens situation. Det er jo vores brødre og søstre, de er en vigtig del af arbejderklassen. I Italien arbejder de som overlever turen over Middelhavet i praksis som slavearbejdere i små og mellemstore virksomheder, siger han.

- Vi nægter dem ret til at leve i Europa, de kan ikke organisere sig, og er under konstant pres fra staten. Men den samme vold eksisterer i virkeligheden for alle arbejdere på et eller andet niveau. Se bare på, hvordan folk der arbejder for Amazon bliver behandler. De bliver ikke betragtet som mennesker, men som en god måde at tjene penge på, siger Laurent Vogel.

Passivitet er farligt

Vogel mener, at der går en lige linje fra manglende indflydelse på arbejdspladsen til en accept af højrepopulismen og endda til en slags forståelse for tanken om en "stærk mand".

- Hvis man er vant til, at der er kun en der bestemmer på arbejdspladsen, så er man klar til at gå efter en stærk leder. Hvis du ikke oplever at kunne få indflydelse på din arbejdsplads, så fører det til passivitet. Du stiller ikke krav, i stedet er du klar til at sparke nedad. Og så er det ikke overraskende, at du stemmer som du gør, og det er en trussel mod vores samfund, siger Laurent Vogel.

For selvom højrefløjen ikke taler åbent om det, så er det en del af deres mål at underminere fagbevægelsen og de faglige rettigheder.

- De vil angribe fagbevægelsen. De ønsker ikke, at der eksisterer en modkraft som arbejderbevægelsen, siger han.

Praktisk demokrati

- Det er ikke nemt at gå imod den bølge af højrepopulisme og demagogi. Men vi skal insistere på det som arbejdsmiljørepræsentanter. Det er en vigtig udfordring. Situationen er farlig, højrefløjen med dens ide om en stærk leder

har ikke stået stærkere siden anden verdenskrig. Et andet farligt element i det er, at der nu ikke tales om klasseskel. I stedet er det nation og race, der skiller. Men jeg har ikke noget tilfælles med en belgisk kapitalist. Det er en magisk identitet, højrefløjen maner frem. Det er irrationelt og farligt, siger han.

Men der er ressourcer til at kæmpe tilbage mener han:

- Når vi kæmper på vores arbejdspladser, så løser vi måske kun et lille problem, men virkningen er større. For det betyder også, at du tror på kollektive løsninger og på solidaritet. Fagbevægelsen er stedet, hvor du lærer praktisk demokrati. Det sker hver gang du på din arbejdsplads har en diskussion med kollegerne om, hvad der skal ændres, og stiller krav om det. Og selvom det måske i sig selv er små ting, så styrker det din tillid til fællesskabet og på, at der findes solidariske løsninger. Men hvis du ikke har de muligheder, så bliver det også svært at tage ansvar i samfundet, og så du er åben for demagogerne, siger Laurent Vogel.

***Plenum fra konferencen, efteråret* 2018**

12 års ørkenvandring

Laurent Vogels arbejde i ETUI handler i høj grad om at støbe kuglerne til den europæiske fagbevægelse, når det handler om bl.a. at stille krav til arbejdsmiljøregler.

Men det har været op ad bakke, siden EU-Kommissionen introducerede tankerne om afregulering. Den såkaldte "refitt" strategi handler om at lette de "bureaukratiske byrder" på erhvervslivet. Og for Kommissionen er arbejdsmiljø netop en sådan byrde.

- Der var først et moratorium, som betød et stop for nye reguleringer på arbejdsmiljøområdet. Så angreb Kommissionen det, de kaldte, "guldstandarder". Det henviste til de lande, som havde bedre regler end EU's mindstekrav. Det var to måder at sige til medlemslandene, at de skulle se at komme ned på de fælles minimumstandarder. Det var absurd. Diskussionen om guldstandarder truede enhver fremgang for arbejdsmiljøet, fordi vi jo byggede på de fremskridt, som fagbevægelsen havde opnået i nogle lande, siger han.

Men i 2016 kom den første regulering af arbejdsmiljøet i 12 år. Den handlede om grænseværdier for kræftfremkaldende stoffer på arbejdspladsen.

- Indtil 2016 var der intet ønske fra EU-kommissionen om at gøre noget på kræftområdet. Det kom kun på dagsordenen efter pres fra fagbevægelsen og nogle medlemslande. Det var den første regulering efter 12 års pause. I de 12 år har vi kæmpet defensivt, siger Laurent Vogel, med henvisning til at det trods alt lykkedes at stoppe de oprindelige planer om, at små og mellemstore virksomheder helt skulle friholdes fra arbejdsmiljøregler.

- Det er et vigtigt skridt med reguleringen på kræftområdet, det er et lille skidt i kampen mod kræft, den kamp er ikke vundet. Men det er vigtigt at vise, at det kan lade sig gøre. Vi blev ved selvom vi var oppe mod stærke kemikoncerner. Vi samlede beviser og skabte alliancer, Det giver tiltro til at det nytter, og at vi kan nå resultater, siger han.

Og han ser bevægelse

- Den lille sejr omkring kræft har skabt en ny dynamik, og det skyldes ikke mindst aktiviteten og presset fra arbejdsmiljøaktivister. Selvom kommissionsformand Juncker har sagt mange pæne ord om et socialt Europa, så er der ikke sket noget, før der har været pres udefra. Kommissionen har kun handlet, når de var nødt til det. Spørgsmålet er om "sejren" på kræftområdet vil forplante sig til andre områder. Det er en kamp, en permanent kamp som kræver pres på den til enhver tid siddende EU-Kommission, siger Laurent Vogel.

Grænseværdi på kvarts sat for lavt

Nyere videnskabelige undersøgelser har vist, at grænseværdien på kvarts er blevet sat for lavt. Allerede i 2016 har det Amerikanske Arbejdstilsyn (OSHA) nedsat grænseværdien fra 0,1 mg/m3.

I Danmark vurderes det at ca. 60.000 arbejdere er eksponeret for kvarts. Det er især ansatte i byggebranchen, som er udsatte.

Kvarts kan give sygdomme som: lungekræft, silikose, KOL (Kronisk obstruktiv lungelidelse) og nyresygdomme. Derudover er sygdomme som tuberkulose, lungebetændelse og hjertesygdomme også relateret til udsættelse for kvarts.

Nedsættes grænseværdien kan 10 dødsfald om året forebygges – hertil kommer andre sygdomme.

Vi skal opfodre til at fagforeninger sætter fokus på området, og at man også husker at anmelde evt. mistanke om erhvervssygdom.

Kilde: U*geskrift for læger* 19-10-2018.

aktionsgruppen arbejdere akademikere

Bliv medlem

Har du lyst til at blive medlem af Aktionsgruppen?
Vi arrangerer møder om aktuelle arbejdsmiljøemner, laver pjecer og hjemmeside-information, samarbejder med aktivister i andre lande m.v.
Her har du mulighed for at mødes med mange forskellige arbejdsmiljøfolk.

Du melder dig ind via:
www.aktionsgruppen.dk/meld